

INVENTAIRE ARCHÉOLOGIQUE – FICHE Nr. 166

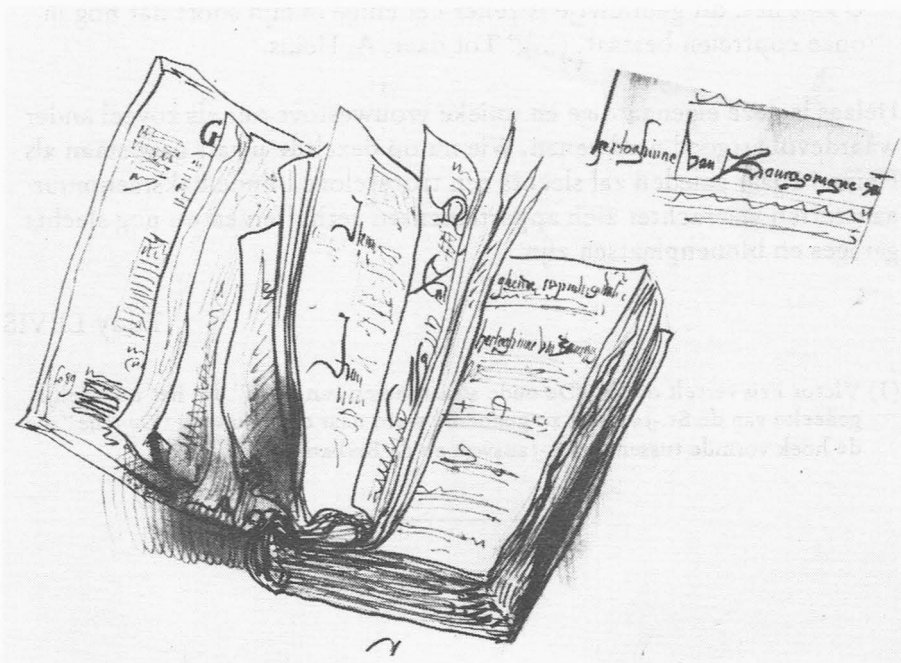
Op 12 maart 1900 stelde Victor Van der Haeghen, in de Franse taal, in de rubriek “Handschriften – Stadsarchief (Reeks 93, nr 7) – XVe eeuw (1477)” de volgende fiche op

HET ZWARTBOEK VAN GENT

Dit belangrijk oorkondenboek, gezegd *Swarten boek* of *Vrauw Marieboek*, bevat VI + 296 folio's perkament (een blad meet 0,39 × 0,32). Goed cursief schrift, geen verluchte beginletters. Het werd begonnen in 1476 (1477) (1) voor de inschrijving der drie grote charters, hetzelfde jaar verleend in de Stad Gent, door Maria van Bourgondië, na de dood van haar vader Karel de Stoute, te weten : de 30e januari aan de Gentenaars, de 11e februari aan Vlaanderen en, op dezelfde datum, aan de *Landen aan deze kant* (2).

Men schreef er daarna achtereenvolgens de documenten in van de Stad, alsook een 30-tal stukken die dateren van vóór 1477, beginnende vanaf de 12e eeuw. In totaal ongeveer 375 stukken waarvan het meest recente dateert van 1539.

Dit oorkondenboek onderging hetzelfde lot als de *Rooden boek* (zie fiche Nr 165). In zijn vonnis van 30 april 1540 tegen de Gentenaars, ver-

Het Zwartboek van Gent. Foto Stadsarchief.

klaart Keizer Karel : “Et ensuyvant ce, tous les dicts privilèges seront prins hors de leur secret et apportez en notre présence, ensemble les livres appelez les *Rouge* et *Noir*, esquelz lesdits privilèges sont enregistrez, pour d’iceulx estre fait et ordonné à notre bon plaisir, sans que en temps avenir ilz ny autres les puissent alléguer ny eulx en ayder au jugement ou dehors.”

De daaropvolgende 11e mei beval de Keizer een nieuw oorkondenboek te maken : “et si a ordonné et ordonne sa dite Magesté que des *rouge* et *noir livres* sera fait ung nouvel registre, ouquel sera couché ce qui sera trouvé esdits *noir* et *rouge* livres, à concerner la dite ville et les particuliers d’icelle ville *non ayant effet de privilège*, et si veult et ordonne que ou dit registre soit ajousté toute foy et credence.” Het nieuw gezuiverd oorkondenboek is bekend in het archief onder de naam van *Register AA*. De *Swarten boek*, naar Rijsel gestuurd met den *Rooden boek* en andere in beslag genomen charters, kwam naar Gent terug in 1578. Het wordt over het algemeen vermeld onder de benaming van *Register G*.

Cf. Steur, *Insurrection des Gantois sous Charles Quint*. — Gachard, *Relat. des troubles de Gand sous Charles Quint*. — V. Vander Haeghen, *Inventaire des archives de Gand*.

---

(1) Zie de Stadsrekeningen 1476-7, fol. 269.

(2) Het eerste van deze charters werd vernietigd op bevel van Maximiliaan op 22 juli 1485; het origineel van de twee anderen bevindt zich in het Stadsarchief (nr. 706 en 707).